

Vad krävs för att få servera alkohol?

Vilka regler gäller i Örebro kommun?

Örebro kommun
Tillståndsenheten

orebro.se/serveringstillstand 019-21 10 00

ÖREBRO

Att söka serveringstillstånd

Tillståndsenhetens tjänstemän handlägger ansökan och överlämnar beslutsförslag till Tillståndsutskottet för beslut. I enklare ärenden fattar tjänstemännen beslut.

Ansökan om serveringstillstånd görs skriftligt på blankett som beställs från Tillståndsenheten (eller hämtas på www.orebro.se).

Välkommen att kontakta handläggarna, se baksidan på denna folder.

Örebro 2017-05-18

Denna broschyr är en förenklad version av kommunens riktlinjer avseende serveringstillstånd. Broschyren förklarar också alkohollagens bestämmelser på ett enklare sätt.

Riktlinjerna finns i fullversion på www.orebro.se/serveringstillstand

De kan också beställas ifrån:

Tillståndsenheten
Box 34134
701 35 Örebro

Om alkohollagen

Människors hälsa går före ekonomiska intressen i alkohollagstiftningen. Lagen reglerar bland annat handel, tillståndsgivning, tillsyn, återkallelse med mera.

När man ansöker om serveringstillstånd görs en bedömning av:

- Risk för störningar (närboende, trafik, ordning m.m.)
- Sökandes lämplighet (kunskap, brottslighet, skulder, ekonomi, finansiering)
- Lokalens lämplighet (kök, matsal, brandsäkerhet, läge).

Socialnämnd östers mål med riktlinjer för serveringstillstånd

- Att minska överkonsumtion av alkohol. Särskilt fokus ska ligga på ungdomar och unga vuxna.
- Att bidra till en förbättrad folkhälsa.
- Att bidra till att endast seriösa entreprenörer erhåller tillstånd.
- Att, vid personalutbildningar, tydliggöra sambandet mellan matsservering och alkoholservice.
- Att se till att den som söker tillstånd ska få ett professionellt och tydligt bemötande.
- Att riktlinjerna för alkoholservice har en acceptans bland örebroarna.

När behövs ett serveringstillstånd?

Försäljning eller servering av spritdrycker, vin eller starköl får endast ske om tillstånd har meddelats eller annan laglig rätt föreligger.

Med försäljning menas varje form av alkoholservering mot ersättning/betalning. Som ersättning räknas också de fall då alkoholdryck ingår i annan avgift, till exempel entréavgift.

Det är, i många fall, tillåtet att utan serveringstillstånd bjuda på alkoholdrycker (dock inte i butiker, caféer, matsalar och dylikt). Det är på samma sätt oftast tillåtet att flera personer kommer överens om att tillsammans köpa och konsumera alkoholdrycker till självkostnadspris.

Det finns också vissa möjligheter för privatpersoner att enstaka gånger sälja alkoholdrycker till självkostnadspris, t.ex. vid ett bröllop.

Det är inte tillåtet att marknadsföra varor, tjänster eller arrangemang med hjälp av alkoholdrycker. Man kan alltså inte annonsera ”köp en bil – få en flaska likör” eller att kunder i frisörsalongen bjuds på Martini medan de väntar.

Du är välkommen att kontakta oss för mer information.

Olika typer av serveringstillstånd

Ett serveringstillstånd avser alltid försäljning av alkoholdryck för förtäring på ett bestämt ställe. Tillstånd kan meddelas:

- Stadigvarande till allmänheten (vanligtvis restauranger).
- Stadigvarande till slutet sällskap (s.k. klubbbrättighet, dvs. servering till mitt egna sällskap).
- Tillfälligt till allmänheten (vanligtvis festivaler).
- Tillfälligt till slutet sällskap (personalfester, föreningsfester och dyl.).
- Pausservering (servering i konsert- eller teaterfoajé i pausen).
- Trafikservering (servering på tåg, flyg eller i båt i inrikes trafik).
- Serveringstillstånd kan också gälla tillfälliga utökningar, förlängt öppethållande eller uteserveringar.
- Tillstånd för cateringföretag.
- Provsmakning och mässor.

Vad krävs för att få ett serveringstillstånd?

För att få, och behålla, ett serveringstillstånd krävs att den sökande kan visa att han/hon, med hänsyn till personliga och ekonomiska förhållanden, är lämplig att utöva verksamheten.

Den som söker ett tillstånd ska också visa att serveringsstället uppfyller alkohollagens krav. Bevisbördan ligger alltså hos den sökande.

För stadigvarande servering till allmänheten och festvåningsrättigheter krävs det att köket är godkänt för matlagning och att ett varierat utbud av lagad mat kan serveras. Den sökande ska också genomföra ett kunskapsprov hos kommunen.

För tillfällig servering till allmänheten och klubb rättigheter bortfaller kökskravet. Lagad mat ska dock alltid kunna serveras.

Vid tillfällig servering till slutet sällskap är kraven lägre. Om det inte är i yrkesmässig regi utan ett enstaka privat arrangemang bortfaller kunskapskravet. Lagad mat ska dock alltid kunna serveras.

Serveringstillstånd kan vägras eller begränsas om serveringen kan befaras medföra olägenheter från alkoholpolitisk synpunkt, även om övriga krav är uppfyllda.

Riktlinjer för Örebro kommun

Tillståndsutskottet vill i dialog och samverka med restaurangbranschen och berörda myndigheter verka för en bra restaurangmiljö som präglas av en ansvarsfull alkoholhantering.

Ett speciellt program, ”Klarspråk i restaurangbranschen”, har därför utarbetats.

Tillståndsenheten ska erbjuda restaurangpersonal och ordningsvakter utbildning i alkohollagens bestämmelser och diskutera hur en ansvarsfull servering bör bedrivas för att därigenom minska s.k. överservering och misshandelsbrott.

Det åligger dock restaurangägaren/företagsledaren att initiera en sådan utbildning.

Ordning och nykterhet

Med olägenhet i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa menas i detta sammanhang att etablering av ett serveringsställe, eller utökad serveringstid för befintligt serveringsställe, riskerar att medföra samhälleliga problem. Dessa kan vara av social, alkoholpolitisk eller ordningsmässig art. Det instrument som tillsynsmyndigheten har för att upptäcka risker är bedömningen om ansökan av serveringstillstånd, yttranden från remissinstanser (framförallt polismyndigheten) samt kunskap som tillståndsmyndigheten har inom det aktuella området, om sökanden och/eller serveringsstället.

Olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa föreligger efter en helhetsbedömning utifrån;

- Polismyndighetens bedömning av risk för ordningsproblem på serveringsstället eller dess närmaste omgivning.
- Miljökontorets dokumenterade störningar från serveringsstället.
- Tillståndsmyndighetens kännedom om missförhållanden på serveringsstället.
- Att särskilt känsliga områden i anslutning till ungdoms- och idrottsmiljöer skyddas.
- Att barn- och ungdomsinriktade arrangemang ska vara alkoholfria.

Vid nyetablering av verksamhet eller utökning av serveringstillstånd sker en restriktiv bedömning om ovanstående punkter inte kan säkerställas.

Serveringslokalen

Räddningstjänsten avger yttrande rörande serveringslokalens lämplighet ur brandsäkerhetssynpunkt.

Räddningstjänsten informerar också tillståndsmyndigheten om grundläggande brandskyddsbestämmelser åsidosätts.

Serveringstider

- Normalt gäller all serveringstid från tidigast kl. 11.00.
- Senaste stadigvarande serveringstiden ska vara klockan 01.00 för matrestauranger. Restauranger med nöjesinriktning kan få 02-tid.
- För stadigvarande tillstånd till slutet sällskap kan serveringstid till kl. 02.00 medges.
- För tillfälliga tillstånd till allmänheten gäller att senaste serveringstid är 01.00. Senare serveringstid är ett undantag som inte bör medges utan godkännande av polismyndigheten.
- Juldagen och nyårsafton är generellt undantagen och tillstånd kan ges till kl. 03.00.
- För tillfälliga tillstånd till slutet sällskap kan serveringstid till kl. 02.00 medges.
- Serveringstid till kl. 03.00 kan tillfälligtvis medges för slutna sällskap på restauranger som har stadigvarande serveringstillstånd. Detta ska ses som ett undantag.
- Serveringsverksamhet efter klockan 01.00 ska förenas med en skärpt tillsyn.
- Vid ansökan om serveringstid efter klockan 01.00 ska polisens synpunkter tillmätas stor betydelse.

Kök och mat

Enligt bestämmelserna i alkohollagen ska en restaurang med tillstånd för stadigvarande servering till allmänheten ha ett välutrustat kök som också ska användas. Ett varierat utbud av tillredd mat ska tillhandahållas och det ska finnas en matsal. Drinkbar ska vara en mindre väsentlig del.

Kökskravet bortfaller vid tillfälliga tillstånd och när det gäller slutna sällskap. Matkravet gäller dock alltid.

Matkravet har alltid funnits i Svensk alkohollag. Orsaken är alkoholpolitisk eftersom berusningen minskar om alkoholen intas tillsammans med mat. Matsalskravet är också alkoholpolitiskt genom att renodlade dryckesställen inte är önskvärda. Matsalen innebär också att restauranger får en lugnare avdelning vilket leder till mindre risk för bråk.

Det ska även finnas en matsal som ska vara öppen när alkoholservering pågår.

Efter klockan 23.00 räcker det med att ett par olika enklare rätter lagad mat, så kallad pubmeny, erbjuds. Detsamma gäller vid tillfällig servering eller till slutna sällskap.

Diskriminering

Erkánt eller lagakraftvunnet diskrimineringsbrott bedöms allvarligt och innebär normalt sett att serveringstillståndet återkallas.

Uteservering

Serveringstillstånd för uteservering kan normalt sett följa restaurangens ordinarie öppettider, dryckesslag och andra bestämmelser. Hela tillståndet kan dock återkallas vid misskötsel av uteservering.

- Tillstånd för s.k. satellitserveringar¹ ska inte beviljas. Uteserveringen ska ligga inom synhåll från restaurangen. Ett riktvärde är 25 meter mellan restaurangens utgång och uteserveringens ingång.
- Tillstånd för en uteservering ska inte beviljas om *placeringen* är olämplig och det föreligger en risk att människor skadas.
- I tveksamma fall kan tillståndet begränsas till en säsong åt gången.

1) *En satellitservering är en uteservering som inte ligger i nära anslutning till restaurangen.*

Tillfälligt tillstånd

I alkohollagen framgår att:

Serveringstillstånd kan meddelas för servering till allmänheten eller i förening, företag eller annat slutet sällskap. Tillståndet kan avse servering året runt eller årligen under en viss tidsperiod (stadigvarande serveringstillstånd). Det kan även avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd).

Enligt alkohollagen är grundregeln att servering av spritdrycker, vin och starköl får ske endast om tillstånd har meddelats (serveringstillstånd).

Servering till allmänheten under enstaka tidsperiod eller vid enstaka tillfälle kan ske vid festivaler eller andra typer av tidsbegränsade arrangemang.

Ett tillfälligt tillstånd under en kortare period kan också vara aktuellt för att krögaren ska kunna bedöma om det är lönsamt att söka ett stadigvarande tillstånd. Tillfälliga tillståndet ska alltså inte beviljas för satellitserveringar o.dyl. där det egentligen är fråga om en uteservering som saknar framtida förutsättningar för att få ett stadigvarande tillstånd.

Tillstånd till tillfällig alkoholserving i samband med idrottsevenemang eller arrangemang riktade till en ungdomlig publik ska bedömas med stor återhållsamhet.

Om Polismyndigheten bedömer att risken för oordning i city eller vid idrottsarenan är stor kan det vara befogat med en tillfällig alkoholserving för bortasupportrar.

När det gäller slutna sällskap krävs det att medlemskretsen är känd före det aktuella arrangemanget. Om medlemskap kan lösas i anslutning till entrén eller på annat ställe samma dag är det inte fråga om ett slutet sällskap. Vidare krävs att det finns ett gemensamt intresse och ett innehållsmässigt samband mellan medlemmarna utöver aktuell tillställning.

När ansökan avser tillfällig alkoholserving till allmänheten kan ansökan också komma att avslås med hänvisning till skyddet för ungdomar och vikten av alkoholfria ungdomsmiljöer.

Tillstånd i samband med idrottsevenemang bedöms med stor restriktivitet. Villkor om att enbart ”mellanöl” och cider (max 4,5 %) får säljas ska beaktas och övervägas i varje enskilt ärende.

Om polisen bedömer att risken för oordning i city eller vid en idrottsarena är stor kan det vara befogat med en tillfällig alkoholservice intill arenan.

Tillfälliga tillstånd ges högst 12 gånger per år eller för en sammanhängande period av maximalt två månader.

Efter två år är det inte längre fråga om tillfällig servering och då krävs stadigvarande tillstånd (sk. säsongsrättighet).

Restaurangavdelningen/serveringsytan bör i möjligaste mån särskiljas från arrangemangsområdet för att möjliggöra överblickbarheten och därmed minska risken för ”överservering” och langning.

Tillsyn, avslag och återkallelse

Alla restauranger bör få minst ett tillsynsbesök per år. Särskilt prioriterat är:

- Restauranger med sen serveringstid
- Restauranger med ung publik
- Tillfälliga arrangemang
- Nyetablerade restauranger

Tillståndsutskottets riktlinjer ska särskilt beaktas vid nyansökan och kan vara underlag för avslag.

Innan eventuellt beslut om återkallelse av serveringstillstånd ska tillståndshavaren ges tillfälle att träffa Tillståndsutskottet för muntlig framställan.

Handläggningstid, kvalitetsdeklaration och service

Tillstånd kommer att beviljas inom högst tre veckor från det att ansökan är komplett förutsatt att den uppfyller alkohollagens krav och kommunens riktlinjer för serveringstillstånd.

Handläggningstid för tillfälliga slutna sällskap är cirka en vecka. Det ska dock poängteras att ansökan utreds som dess beskaffenhet kräver så tiden kan variera.

Av alkoholförordningen framgår ”Kommunen är skyldig att fatta beslut i ärendet inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har inkommit till kommunen.” Av förvaltningslagen framgår bl.a. att varje ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts. Detta innebär att någon garanti inte kan lämnas men en kvalitetsdeklaration är ändå att ansökningar ska behandlas inom ovan nämnda tid. Erfarenheten har visat att beslut om avslag och återkallelser ibland tar något längre tid.

Det är då viktigt att poängtera att rättssäkerheten är viktigare än tidsaspekten och att varje nyansökan och tillsynsärende ska utredas som dess beskaffenhet kräver.

Myndigheten är skyldig att lämna råd och stöd och att hålla öppet minst två timmar varje vardag för att kunna ta emot och lämna ut handlingar och uppgifter. Denna miniminivå ska givetvis följas.

Kontakta oss

Tillståndsenheten

Box 34145

701 35 Örebro kommun

Besöksadress:

Rådhuset, Drottninggatan 9 Örebro

Tillståndsutskottet

Carola Johansson (S), ordförande

Anders Berg (C), vice ordförande

Sara Maxe (KD)

Monica Skålberg (M)

Marika Westerberg (FP)

Ulla Angarano (M), ersättare

Handläggare

Leif Andersson

019-21 41 01

leif.t.andersson@orebro.se

serveringstillstand@orebro.se

www.orebro.se/serveringstillstand

Raine Flodman

019-21 12 40

raine.flodman@orebro.se